

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny” és „Felső Torontál”

Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:

Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.

Egy szám 10 fillér.

Az ipartörvény revíziója.

Minduntalan halljuk emlegetni, hogy egymásik törvény revíziója milyen égető szükségét képez. Az ország erkölcsi és anyagi jóléte függ tőle. Mindenki tudja, átérzi a revízió szükségét s a törvényhozó testületben „kaszinói disputák”-at rendeznek, beteken át beszélnek feleselnek, csak azért, hogy a kormány helyzetét megnehezítsék, hogy az érdekes komoly munka elé akadályokat gördítsenek s a „nemzeti ellenállás” titulusa alatt lassítsák ama törvényjavaslatok törvényerőre emelkedését, amelyek előbb, vagy utóbb mégis csak szentesítés alá kerülnek, mert a kormány akaratának, különösen amikor a többség szilárdan áll mögötte, föltétlenül érvényesülni kell.

Az elmúlt nagy obstrukció elég meggyőző tanúsággal szolgált erre. Rengeteg pénzbe került az országnak a sok hazafias beszéd, a parlamentí taktikázás és a vége mi lett? Az ellenzék kénytelen volt leszerelni. Üres szalmát csépeltek, ahelyett, hogy olyan munkára fordították volna a drága időt, amelynek magja is lett volna. Az 1884. évi ipartörvény életbe lépése után megindult a törvény revíziója iránti mozgalom s maig se történt semmi. Hat nem jobb lett volna ezzel foglalkozni; ezzel és a

többi változtatást igénylő törvények revíziójával? Bármily kiváló alkotás lett volna is ez az ipartörvény, husz év alatt sokat változott az élet, a törvényt pedig az élethez kell alkalmazni s ha valamely törvénynek messzekiható ereje van az ország jólétére, az ipartörvény mindenestre ilyen. Már régen revízió alá kellett volna venni mert ha sokat késlekedünk vele, a kisiparosság teljesen tönkre megy, elzüllik.

Ezzel kellene foglalkozni, nem a civillistával, amelyen az ellenzék úgy se változtathat. Az ország több százezer kisiparosának a sorsa ez a közérdek. Az ipartestületek eleget foglalkoznak vele, de eredménytelenül s itt is elágazók, különbözők a vélemények.

Itt van első sorban a képesítés kérdése. Melyik rendszer a helyesebb: az osztrák-e, a maga széles alapon nyugvó képesítésével, vagy a német, a maga szabad ipari elveivel, de a lényeges jogokhoz kötött korlátozásokkal? Ez a legfontosabb kisipari kérdés az egész ipartörvényben. Ezt tisztázni kellene annyival inkább, mert ezzel aztán sok más fontos rendelkezés függ össze.

A német rendszer a maga különböző vizsgáltaival szabadelvűbb; az osztrák a maga szigorú képesítésével népszerűbb. Amaz kétségkívül jobban ille-

nék a mi viszonyainkhoz, mert szabadabb fejlődést enged, mégis az érdekelt-ség tulnyomó része emez felé hajlik, sőt egyedül ettől várja a kisipar sorsának jobbra fordulását.

Egy másik, igen fontos részlet az iparüzési jog kérdésénél a jogi személyek iparüzése és a bérlők szerepe az iparüzésben, ipartestületeink ebben az irányban meglehetősen rideg álláspontot foglalnak el. Ennek a kérdésnek ipari szempontból rendkívül nagy hordereje van, mert könnyű ugyan valamely tilalmat kimondani, de nehéz annak következményeit azután ellensúlyozni.

Megengedhető-e képesítéshez kötött iparágban az üzletvezető alkalmazása és szabad-e kereskedőnek képesítéshez kötött iparágban rendeléseket elfogadni? Ime, ez is fontos kérdés, melyben imét nagyban eltérnek a vélemények. De Gabányi ur és társai mit törődnek ezzel. Nekik az udvartartás fontosabb, mint több százezer kisiparos háztartása, megelhetése.

A kisiparos a gyárban látja legnagyobb ellenségét. Helyesen, vagy tévesen, nem tudjuk. Tény, hogy így látja s azért hangosan követelik az ipartestületek, hogy gyárakban képesítéshez kötött iparág legyen üzhető. Itt természetesen előtérbe lép a kérdés, hogy mi

TÁRCA.

A bögre.

Nem tudjuk, miforma lehetett az ősember, bár koponyáját és kését temetetlen mennyiségben ássák ki a tudósok. A lelket azonban nem lehetett eddig sehonnan napvilágra szállítani, holott az ember lélek nélkül igen esonka. Mit érzett vajjon őseim egyike ezelőtt negyven-ötvenezer esztendővel, amikor népes családjá körében kőbicskával szeletelte föl a masztodonsonkát? Erről óvatosan hallgat Ranke és Klaatsch, mert a tárgy könnyen költői fecsegésbe esalogathatná az egzakt tudományt. E kapacitásokkal szemben talán nincs helyén a téma feszegetése, bár izgatón érdekes. Bizonyos körülmények azonban lehetővé teszik, hogy ezen a tudomány számára hozzáférhetetlen helyen leírjuk néhány idevágó tapasztalatunkat.

Több ősemberrel találkoztam ugyanis az utóbbi években. S tőlük tudtam meg azt, amit a szakemberek eddig rejtélynek nyilvánítottak. Nem is egyenestőlük, hanem a munkájuktól. Van egy varázsszelen-czém, amely pontos felvilágosítással szolgál. Egy bögre.

Közönséges tárgy, három krajczárba került, nincs rajta semmi különös látiniva-

ló, anyaga is a legprózaibb, vegyi összetétele Wartha Vince szerint $Al_2O_3 \cdot 2SiO_2 \cdot 2H_2O$. Szóval idegen anyagokkal kevert agyag.

Bögre, amely nem készült korong segítségével, tehát egészen a gölöncsér két kezének műve. Ami rajta dekoráció, az is csak úgy hevenyészve, „szabad kézzel” készült. Néhol a gölöncsér a hüvelykujját benyomkodta a még friss agyagba: ott karikás mélyedések látszanak. Másutt a körmehegyit nyomta bele: az csupa félholdat adott. Végül a pipaszurkálójával végighúzott egy stráfot: ez a mélyedés most úgy fogja körül a bögrét, mint egy karperecz egy puha asszonyi kezét.

E körülményes leírásból már sejti az olvasó, hogy az ősember, akiről itt szó esik, egy közönséges gölöncsér, azaz fazekasmester. Rendes adófizető polgár.

Mégis jogom van őt a régmúlt tanu jaként felidézni. Ő az egyetlen ember Európában, aki ma is azt a mesterséget gyakorolja, amelyet legalább ötvenezer esztendővel ezelőtt is gyakorolt az emberiség. Sőt szakasztott azon módon gyakorolja, mint az őshajdanban.

Itt tehát nem változott a divat. A művészeti irányok és technikai vívmányok nem avatkoztak be ennek az embernek mesterségébe. Egyszer, de csak egyetlen egyszer, ütötte fel itt a fejét a szecceszó; de ez is igen régen volt, talán a bronzkor-

szakban, amidőn egy merész újító kitalálta a bögrének korongon való gyártását. Ez ellen valószínűleg élénken tiltakoztak a bronz akadémiák, de úgy látszik, hogy az ifjuság ismert erőszakossága győzött, mert a gölöncsér maig is használja a korongot. Néha-néha mégis elpártol tőle amidőn szabadon alakít minden mechanikus készülék nélkül. Ilyen tárgyakkal egyre sűrűbben találkoztunk az iparművészeti kiállításokon, ami arra mutat, hogy az ősakadémia kibőjtölte az évezredek tekintélyes számát.

Ilyen bögrém van nekem is.

Amint kezembe veszem és megsimogatom fekete, kerek természetét, eszembe jut az a két kéz, amely ezt a bögrét a nedves agyag korában épp így simogatta, hogy megkapja a kellő formát. Előbb a tenyér, aztán az ujjak végigsiklottak rajta, hol erősen, hol meg nagyon gyengéden, néhol pedig csak annyira, hogy a kéz meleg nedvessége egy leheletnyit simitson rajta. Így dolgozik az igazi gölöncsér, a művészi érzésű. Formáló gesztusából sok átsiklik az engedelmes agyagba: a gölöncsér lelkének egy pár atomja költözködik a bögrébe. A magasabb művészeteknél ezt érzésnek nevezik, de a szegény gölöncsért kevesen taksálják ily magaslatokra.

A gölöncsér aztán odatartja a nyelvét az ég ellenébe vagy az ablak ellenébe. Most látja, hol kell egyet lendíteni a kör-

értendő gyár alatt. Az asztaloság kétségkívül képesítéshez kötött iparág lesz mindenkor. Eltiltassék-e hát a gyárszerű asztalosüzem? Ugyan miért? Kérdezhetik egyesek. Mert már gépekkel végézik azt a tömeges munkát, melyet az emberi munkaerő oly jól, gyorsan és olcsón nem tud végezni? A lakatosság is csak képesítéshez kötött iparág lesz minden körülmények között. Ha gyárnak minősítik azt az ipartelepét, melyben husz, vagy harminc szakmunkás foglalkozik, akkor már az ilyen ne üzhessen lakatosságot? Mindez gondosan megvitatandó s a leghelyesebb elvek alapján revizálendő a törvény.

Itt van az inaskérdés is a maga sokféle részletével. Vannak, akik visszakarnának menni ebben a céhrendszer szabályáig. Vannak, akik egészen figyelmen kívül hagynák a kötelező oktatást s vannak hála Istennek olyanok is, akik terjeszteni, szigorítani akarják. Ez a helyes.

Mennyi időre szóljon az inaskodás, minden mester tarthasson-e inast, vagy pedig korlátoztassék ez is, továbbá hány inast tarthasson egy mester, mindez megvitatandó lenne. Manapság ez a kérdés szabadjára van eresztve. Van is belőle elég kellemetlenség.

Nagy kérdés, hogy miként szerveztessék az ipari közigazgatás: autonóm alapon-e, avagy a mai alapon hagyassék meg? Vannak igen sokan, akik az egész ipari közigazgatást magukra a külön létesítendő iparos szervezetekre akarják bízni, azt az elvet vallva, hogy az iparosság maga legjobban intézheti a maga ügyeit, bajait. Mások meg éppen ettől tartanak és úgy vélekednek, hogy iparunk erre még nem érett. Vajjon, mit szól mindehhez Gabányi nagyságos ur? Hát az igaz, hogy ehhez nem olyan könnyű szólani, mint a civilistához, mert ehhez érteni is kell valamelyest, csak hogy, ha a mai ellenzéki férfaink a megélhetés mindennapi kérdéseivel foglalkoznának s a szakkérdéseket tanulmányozva, okos és

vonalon, a silhoutten. És meglendíti azt a vonalat. Azután forgatja, hogy minő profilt mutat erről még arról az oldaláról. Nem kajla, nem pupos-e? Ha baj esett a vonalon, az a simogató ujj addig simogatja, amíg helyessé lesz. És simogatja szeretettel, mintha az a sárga agyag a gyermeke szöke haja volna. Simogatja szeretettel, elnéző, szelíden javító béketűréssel, akár a jó szüle. Egész lelkével résztvesz a bőgre megszületésében. Ő az örömapa. Az ő gyermeke ez a kis feketeség. Rajta van a családi hasonlóság, mert ezt csak Pintér József uram formálja így. Belé van zárva a szeretete, a gondossága. Tehát a szíve. Sőt belé van zárva a perzhevülése vagy nembánomsága, a pityókossága vagy komolysága, a csalafintasága vagy józan becsülete. Az engedékeny, puha agyag minden lehellelnyi nyomot fölvesz magára. Fotográfia, sőt életrajz. De leginkább jellemrajz. Minden bőgre, amely így készül, cserépbé vájt okmány egy emberi lélekről, akár Intimna sumir agyag-táblája.

Igy formált az ősember is, akinek ötvenezer éves cserepet most ásogatja ki a tudomány. Ő is ezt a munkát végezte, még pedig betű szerint így. Egy kőröm feketényivel sem másképpen. Amikor a nyirkos agyag a keze közé került, épp így szikrázott belé a lelke, a kedélye, a jelleme. Minden úgy történt itt akkor is, mint

üdvös roformokkal állának elő: ennek az országra áldásos következményei lennének, míg áldástalan és örökös veszekedés csak izgalmakat és gyűlölséget kelt mindenütt, Amin oda fönt veszekesnek, azon mi itt lent — összevesszünk.

Bizony-bizony okosabban cselekednének és hasznosabb munkát végeznének és hasznosabb munkát végeznének, ha szó nélkül áteresztenék, mindama javaslatokat, melyekről lelkünk mélyéből meg lehetnek győződve, hogy ha ördög ördögöt eszik is, mégis törvénynek kell lenni s foglalkoznának inkább a régi hibás, vagy hiányos törvények revíziójával s újak alkotásával, a melyekből az országra nézve haszon háramlik.

Az ipartörvényvel együtt munkástörvényt is kell alkotni, mert ma már szertelenségbe esnapnak át a bérharcok, munkásmozgalmak. Minden egyéni törekvésnek meg van a maga jogosultsága; de egyuttal meg van a határa is. S mihelyt átlépik e határt; gátat kell eléje vetni s ez csak törvénynek alkotásával történhetik meg. Mikor lesz már szocialista-törvényünk, mely az egyéni érdekek szertelenségét korlátozza a munkás és munkádó között! Ha megint obstruálnak, ha hónapokig tartó költségvetési vitákat rendeznek, erre bizony nem kerül a sor.

Nem az ellenségeink tesznek bennünket tönkre, hanem a jóbarátaink; a hazafiak csúpa hazafiságból agyonbeszélnek az országot,

A reformált egyház és a presbiter.

(Tiszteletes Fekete Gyula ev. ref. lelkész úr figyelmébe.)

Más világ, más emberek. Ugyan igaz e tétel a presbiterekre is: egészen más a mai presbiter, mint a milyen a régi volt. Míg régen a presbiter egyházának igazán atyáskodó gondozója volt, addig a mai presbiter, a legjobb esetben is legfeljebb csak hűséges egyházi tisztelotbeli tisztvi

ma a gölöncsérműhelyben. Akkor is más volt az ember, mihelyt a nyirkos agyag formáló kezei közé került, mint egyébb időkben. Akkor is a munka szelid lázát érezte, a teremtés gyönyörűségét, valóságos agyag-inspirációt. Akkor is tudta, hogy amit formál, az valami különleges érték, amelynek atyafiságos beceje is van. Akkor is élvezett az új puha hegye, amidőn végigsiklott a bőgretesten, akkor is akaratos lendüléssel nyomta, terjengette a puha matériát. Az én gölöncsérem és az ő gölöncsér egy. Semmi észrevehető különbség nincs köztük. A munkáik is tökéletesen egyformán.

Ha e mellé a kis fekete bőgre mellé odafektetem a világtörténet tíz vastag kötetét: akkor kél a respektusom. Minő semmi ez a tíz kötet, ami tele van mulással, elhamvadtsággal s minő nagy ez a bőgre, amelyen számlálatlan évezredek mit sem változtattak,

Kell hogy több legyen ebbe a bőgrében, mint az a vegyi formula, amelyről a cikkem elején írtam. Ha kissé elgondolkozom rajta, rá is jövök. Az ívan ebbe a kis fekete bőgrébe zárva, a mi változatlan kincse az emberiségnek s ami az egyetlen örök és állandó, amióta ember lett s ember lesz a föld vidékein. Ez a mindenek felett szuverén és örök uralkodó talán a művészet.

Lyka Károly.

selője, aki úgy szellemi, mint anyagi erejének csak igen kis részét áldozhatja egyháza javára.

Nem hibásak-e e tekintetben a mai presbiterek az egyházi gondnokokkal együtt véve? Én azt vitatom, hogy nem.

Régen a egyházi felügyelet alatt álló elemi, közép és főiskolákban, egyházi segedelemmel és ösztöndíjakkal jutottak az egyház hívei, hogy az egyházi, mint a világi társadalomban tisztas állásra és vagyoni jóllétre s ekkor természetesen minden igaz kálvánista kedves köteleességének tartotta, hogy felnevelő és tisztas állást adó egyházának nemcsak szellemileg, de anyagilag is javára, segítségére legyen teljes erejével.

De, szerencséjére korunknak, amint az állam és társadalom emancipálta magát, az államban államot alkotó egyházak nyugodalom a lelkieki a hit mezején való munkálkodásra ügyekszik visszazoritani, azon mértékben átvette az állam és társadalom a polgárnevelés feladatát, s a mai presbiter a társadalomban elfoglalt állásáért hálával nemcsak egyházának, hanem az államnak és társadalomnak is adósa, a presbiter köteles az államnak, a társadalomnak szellemi és anyagi vagyonából megfelelő áldozatot hozni s ez okból az egyház számára a presbiter szellemi és anyagi erejéből csak egy töredék juthat.

De ez a töredék is elég, ha a presbiter egyháza iránti köteleességét szíven hordozza s egyházának felvirágoztatása érdekében az egyháza javára szenteli szellemi és anyagi javainak odajuttatható részét: ekkor lesz a presbiter, egyházának igazi tisztviselője, ekkor lesz igazán modern presbiter, aki azon magasztos szellemi tökéért, melyet egyháza szelleméből örökölt, szellemileg is, anyagilag is egyházának felvirágoztatására fordítja szellemi és anyagi erejének nagy részét.

E gondolatokban mintegy válaszolok azon lelkes beszédre, melyet tiszteletes Fekete Gyula helybeli ev. ref. lelkész úr az ez évben választott presbiterekhez intézett, s ha tán nem is valamennyi presbiter társam gondolkodik is így, az én álláspontom ez.

Dr. Dezső Béla.

HIREK.

— **Gazdasági tudósítók.** A királyi földmívelésügyi miniszter Baur Henrik nagybecskereki lakost Torontálvármegyébe Nagybecskerek város jarebinai Grób Béla Nagyikinda r. t. város területére, Mesterovits István antalfalvi lakost az Antalfalvi járásra Beretvás Endre beodrai lakost pedig a törökbecsei járásra nézve a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

— **Egy magyar püspök magyarsága.** Megirtuk, hogy Leticus temesvári görög keleti szerb püspök, miután a szerb lapok állandóan támadták, lemondott a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület vezetőségéről. Ezzel szemben most a kultúregyesület részéről azt jelentik nekünk, hogy a Dmke Leticset semminemű tisztségre nem választotta meg, legkevesébe pedig védnökévé, amelyről illetéktelenül le sem mondhatott. Az egyesület, amikor alakult, célul tűzte ki, hogy a déli Magyarországon lakó nemzetiségekkel egyetemben fog munkálkodni azon, hogy a béke minden eszközével, de a nagy eszméhez méltó

tó, minden erővel ápolja, fejleszse és erősítse Délmagyarországon a hazafias magyar szellemet, terjeszse a magyar nyelv ismeretét. A magasztos eszmének igyekezett megnyerni az ottani görög keleti szerb és román püspököket, akiket levélben kért föl a kulturegyesületbe való belépésre. A levelekre azonban válasz nem érkezett. Mindamelllett a december 8-iki alakuló ünnepségre meghívta az egyesület vezetősége a püspököket, de a délvidék magyarságának fényes, nagy ünnepén a püspökök nem jelentek meg. Egyedül Sevity Mitrofan bácsi püspök mentette ki távollmaradását, a karánsebesi oláh püspök pedig fölbontatlanul küldötte vissza az egyesület udvarias meghívó levelét, amint megpillantotta a levél borítékát, amelyen ott ékeskedett a fölirat: Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület. Ily visszatünetek után természetesen nem választhatták a kulturegyesület tisztikarába azokat, akik ennyire demonstráltak, hogy nem akarnak tagjai lenni a magyar közművelődési egyesületnek. Hogy a temesvári szerb püspök neve mégis vonatkozásba hozatott a Dmkeivel, annak az az oka, hogy az egyesület egyik fiókja a nemrégiben alakult temesvári fiók tagjai Szabolcska Mihály elnöklése alatt tartott gyűlésükben a fiók védnökévé, amikor megválasztották Molnár Viktor főispánt és Dessewffy Sándor püspököt, nem akarták mellőzni a szerbek püspököt sem és Létieset is megválasztották a Dmke temesvári fiókjának a védnökévé, aki azonban most erről lemondott. Az anyaegyesületnek ma nincs is védnöke. Ugyan van védnöki állás nevezve, mint köztudomású, megemlékeztek erről annak idején a lapok is, az egyesület vezetősége József Ágost királyi herceget óhajtja felkérni arra, hogy a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület védőségét vállalja el.

Tüzek. A veres kakas ugyancsak működik s a hova száll, az emberek keserves sirama száll nyomába. Mindenfelől érkeznek hozzánk tüzesetekről hírek. Így Linszter Mihály zombolyai lakósnak 400 kereszt búzája 2000 kor. értékben leégett. A buza biztosítva nem volt, a tűz keletkezésének oka ismeretlen. — Német-Csanádon lakó Ackermann Miklós Sarafalván levő birtokán az összes búzatermése leégett. A kar 2274 kor. szintén nem volt biztosítva. A tüzet a cséplőgép kéményéből kihullott tüzsikra okozta. Zsigmond Krisztof gépész ellen feljelentés tétetett, mivel a nagy szél daczára cséplött. — Szerb-Kereszturon Setyerov Lázárnak 1200 kereszt búzája 2200 kor. értékben, Argyelán János háza 1270 kor. értékben és Bárdos Mihály kárára 130 kor. értékű fa leégett. A tüzet a munkások gondatlansága okozta. A tüzet lokalizálni alig lehetett, mert Szerb Keresztur község vétkes gondatlansága folytán a tüzi fecskendők haszna vehetetlenek voltak. — Budisin Józsa helybeli gazda udvarán kedden délután cséplés közben 1000 kereszt felüli búzája 7000 korona értékben leégett, a tűz olyan hirtelen terjedt, hogy lehetetlen volt valamit is megmenteni, Budisin Dusan géptulajdonos cséplőgépe is odaégett. A tűz keletkezését annak tulajdonítják, hogy cigarettát dobott el valaki, a mitől a buzaasztag tüzet fogott. Nagy szerencse volt ennél a tüzesetnél az, hogy a tűz színhelyét nagy fák környezték, a mi a tűz terjedését akadályozta.

Az idej fegyvergyakorlatok nagyon kis szabásúak lesznek a temesvári 7. sz. hadtest területén. A zászlóaljgyakorlatok aug. 13-tól 31-ig, az ezredgyakorlatok szeptember 1-től 15-ig lesznek. Szeptember 16-án a csapatok visszatérnek helyőrségi állomásaikra és aztán szabadságot kapnak a kiszolgált katonákat. A Temesvárott állomásozó gyalogsági csapatok augusztus 22-én hagyják el Temesvárt és így mindössze 25 napig lesznek távol.

A 37. gyalogezred négy zászlóalja aug. 25-én megy el Nagyváradra és szeptember 15-ig Hollód környékén tart gyakorlatokat.

A 39. gyalogezred Temesvárott állomásozó két zászlóalja aug. 22-én vasuton megy Debreezenbe: onnan a Debreezenben állomásozó két zászlóaljjal együtt Tenkőre és ott gyakorolozik szeptember 15-ig.

A 33. gyalogezred Aradon és Fehértemplomban állomásozó zászlóaljai aug. 21-én hagyják el állomáshelyeiket és szept. 15-ig Ternova környékén fognak gyakorolozni.

A 61. gyalogezrednek Temesvárott állomásozó zászlóalja aug. 22-én vasuton megy Lippára és onnan szabad menetben Ternovára, hol szept. 15-ig gyakorolozik.

A 29. gyalogezred Temesvárott és Nagybecskerekben állomásozó zászlóaljai aug. 22-én Királykegye és Doklin vidékére vonulnak s ott gyakoroloznak szeptember 16-ig.

A 101. gyalogezred Békés-Csabán állomásozó zászlóalja a helyőrségi helyén marad és csupán zászlóaljgyakorlatokat tart.

A 46. gyalogezred Szegeden és Pancrován állomásozó zászlóaljai aug. 21-én vasuton Nagy Zsámra mennek és ott gyakoroloznak szept. 22-ig.

A 43. gyalogezred Karánsebesen és Fehértemplomban állomásozó zászlóaljai aug. 22-én illetve 24-én szabad menetelésben Forotik és Komoristye vidékére vonulnak, s ott gyakoroloznak szept. 15-ig.

A 7. sz. hadtest-tüzérezred Temesvárott állomásozó ütegei augusztus 11-én Lippára vanulnak és ott lögyakorlatokat tartanak szeptember 12-ig.

A Kis-Szt.-Miklóson állomásozó lovagló őteg osztály csak szeptember 7-től 11-ig tart lögyakorlatokat Lippán.

A 19. hadosztály-tüzérezred (Nagyvárad) aug. 21-től szeptember 12-ig; a 20. hadosztály-tüzérezred (Temesvár) aug. 10-től szept. 12-ig lesz Lippána lögyakorlatokon. A 21. hadosztály-tüzérezred Fehértemplomban állomásozó két ütege neu megy lögyakorlatokra, Lugoson állomásozó két ütege ellenben aug. 15-től szept. 12-ig lesz Lippán lögyakorlatokon.

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyamra az 1904/1905. tanévére a felvétel Nagybecskerekben f. évi augusztus 26-31. között fog megtörténni. Ezen idő alatt lehet jelentkezni, amely alkalommal következők igazolandók: Az, hogy az illető: a) a főgimnázium vagy főreáliskola nyolcz osztályát vagy ezen középtanodákkal egyenrangú más középfokú iskolát, vagy megfelelő katonai tanintézetet sikeresen végzett; b) az iskolai tanulmányok befejezése után valamely községi jegyzői irodában mint aljegyző (segédjegyző, jegyzősegéd), jegyzői irnok, vagy jegyzőgyakornok legalább egy évi gyakorlatot töltött; c) az állam hivatalos nyelvét szóval és írásban bírja; d) feddhetetlen előéletű.

A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyam bentlakással egybekötött tápintézzel van összekötve. A tápintézet 50 személyre teljesen be van rendezve. A tápintézetben vannak teljes fizetéses és kedvezményes helyek.

Teljes fizetéses havi 30 korona. Ezenkívül havi 25, 20, 15 és 10 koronás, valamint 15 teljesen ingyenes hely van. Ezen havi díjazásért: lakás, fűtés, világítás reggeli, ebéd és vacsora jár.

Aki tandíjmentességet kíván elnyerni, ez iránti bélyegmentes kérvényét a saját és szülői vagyoni viszonyait feltüntető bizonylattal felszerelve nyujtsa be. Az évi tandíj 40 korona, mely összeg felévenként 20—20 koronás részletekben előre fizetendő.

A csendőrség tevékenysége. Május hó 1-től kezdődőleg működik a m. kir. csendőrség városunk területén, alig három hónapja s ezen rövid alatt feltűnően észlelhető, annak jótékony hatása közbiztonsági állapotainkra. Hogy mennyire tevékeny a csendőrség és mennyire hasznos intézmény a csendőrség létesítése, azt felesleges már kommentálni, mert arról mindenki meg van győződve. A közbiztonsági állapotok az élet és nagyon biztonság mindenütt biztos alapokon nyugszik ott,

hol a fölött a csendőrség őrködik. A csendőrség a mióta a város területén szolgálatot teljesít, azóta van rend és éjjel csend Ritka eset, hogy valamely duhaj legény ordítson az utcán és éktelen lármával zavarja a polgárságot nyugalmában, mert arról a szokásról már elszoktatta őket a csendőrség. Eddig 399 egyént jelentettek fel kihágás miatt. Ékésen illusztrálja ez a szám azt, hogy mennyire elfájtak volt a viszonyok városunkban. Azonban a csendőrség erélyes működése itt is normalis állapotokat fog teremteni.

— Bagoly a Curiában. Ma kora reggel érdemes vendég tévedt be a kir. törvénytudói épület (Curia) folyósójára. Egy hatalmas éjjeli bagoly, a tudományok szimbolikus madara, szállt be a törvénybírók és a felpedert bajuszu joggyakornokok hivatali helyiségébe. Suhogó szárnyacsattogással látszólag végig járt az épületet, az esküdtzéki teremtől kezdve az elnöki és a bírók szobáját, mintha restanciát keresne. Mikor a hivatal szolgák, akik a regli tisztogatást végezték észre vették a magas szárnyalású korai látogatót, hamar sűrűre, portórló rongyre kapva, lefűlelték és véka alá rejtették, ne hogy hire menjen a törvénytudók között milyen érdekes látogatója akadt ez egyszer a Curiának. Nem lehetetlen, hogy az éjjeli madár valamelyik kir. törvénytudói fiatal uraltalálkozott az éjjel s látogatását akarta viszonzni nála. Persze a szolgák nem értették meg a bagoly klaszikus nyelvét.

— Lólopások. Molnár János kübekházi lakos 2 drb 700 kor. értékű lovát kóbor cigányok f. hó 11-én ellopták. Tetteseket eddig kinyomozni nem sikerült. — Róth Pál kegleviechházi parasztagdának f. hó 14-én a déli órákban, míg ő az aratók után nézett az istállóból ötszáz koronát érő fiatal pej lovát ismeretlen tettes ellopta.

— Nyelvelő asszonyok. Szabó Ágoston esékai lakost helyezték örök nyugalomra f. hó 14-én Midón a halottat a temetőben elhelyezték a falu két nyelvés Éva leánya Skrinnyák Gyöznő és Balogh Istváné összeszólalkoztak s az imadkozó gyászkiéret ajtatosságát éktelen szidalmakkal zavarták meg. A két nyelvés némbert a gyászkiéret közbelépése akadályozta meg abban, hogy tetlegességre nem vetemedtek. A cse dőrség a kegyelet sértő harcias amazonokat kegyeletsértő viselkedés miatt feljelentette.

— Mészáros Sándor. A község kedvelt cigány primása, olyként állapotott meg a szálloda tulajdonosokkal, hogy ezental felváltva egyik este a Nemzeti szálloda kerthelyiségében, következé este pedig a Városi szálloda, kerthelyiségében fog játszani.

— Az építő munkások sztrájkja. Miután Kutsera Metód és Schieszler vállalkozók az építő munkások által jogosan kért és országsszerű elfogadott bérszabályzatot nem fogadták el, f. hó 18-dika óta sztrájkba léptek. Az építő munkások a bérharczra a legrosszabb időt választották, mert amugy sincs semmi építkezés, a kit, a munkások érdekeit éppen nem méltányoló vállalkozónak meg építési vállalatok befejezése nincs szoros határidőhöz kötve s így kevés munkaerővel is dolgozhatnak, csak hogy, a munkának némi látsza legyen. — Ily körülmények között a munkások aligha érnek el valami eredményt a bérharczsal.

— Hangverseny. Vasárnap este a „Nemzeti szálló” nagy termében a karlóczai főgimnázium tanulóifjúsága hangversenyt rendez. A hangverseny jövedelmét szegényebb sorsú tanuló társaik segéylezésére fordítják. Jegyek a hangversenyhez már most is válthatók.

— Megégett kis gyermek. Ó Bébán történt az a megrendítő szerencsétlenség, hogy Pisztruj Vazul 4 éves kis József nevű fia, kit szülői egyedül hagytak otthon megégett. A gyermek uralmában gyufával játszadozott, miközben ruhája tüzet fogott és oly nagy fokú égési sebeket szenvedett,

hogy sebeibe f. hó 16 án belehalt. A szülők ellen gondaltság miatt megtették a feljelentést.

— Csodálatos azon eredmény, melyet a hölgyek, a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használata által elérnek. Néhány nap után eltűnt az arcbról szeplői, pattanást és egyéb bőrbajt, kisimítja a ráncokat és redőket, az arcbról fehérré, üdév és finommá varázsolja anélkül, hogy a bőrnek ártana. A párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is, mint Angolországban, az összes egyéb szépségcsodákat kiszorítja. Üvegje 2 koronát hozzá valódi angol ugorkaszapon 1 kor, és puder 1. 20 kor. Kapható minden gyógyszerárban. Póstan szétküldi Balassa Kornél gyógyszerésztára, Budapest-Erzsébetfalva. II.

— A „Budapesti Ujságírók Egyesülete” segélyalapja javára egy Almanach ad ki melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műveletek lesznek a műben. Az Almanach igazán személt és lelket gyönyörködtető nagy albumalakú díszmű lesz. Ára 5 forint. — Megrendelések a „Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja” kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII., Károly körút 9. Mutatóul közöljük Lyka Károly fenti cikkét, melyet az Almanach számára írt.

IRODALOM. SAJTO. MŰVÉSZET.

— Civillista és politika cím alatt érdekes röpirat hagyta el a sajtót. Szerzője Szemere Miklós, politikai életünk egyik legérdekesebb alakja, a ki hozzászóltatta a magyar közönséget ahhoz, hogy leplezetlenül megmondja nézetét az ország dolgáról, nem törődve sem azzal, ha e nézetek a hatalmasoknak nem tetszenek, de viszont azzal, ha talán nem népszerűek. A civillistával foglalkozva, kiindulási pontja az, hogy a magyar nemzet sohasem fukarkodott királyával szemben és már Kossuth Lajos is az 1849-iki állami költségvetésben három millió pengőforintot irányzott elő a királyi udvartartás céljaira, pedig ez akkor jóval nagyobb összeget képviselt, mint manapság. Szemere ezt az egész kérdést másodrendű jelentőségűnek tartja. Szerinte — igen helyesen — nem a pénz és külső csillogás adnak fényt és erőt a dynastiának, hanem igenis a szilárd alapon nyugvó intézmények, minők a nép otthonát védelmező homestead-törvények és a főrendház újjászervezése szilárd nemzeti alapokon. A nemzeti államról szólva, úgy találja, hogy a meddő szóharez nem viszi az eszmét előbbre egy lépéssel sem, holott nemzeti és erkölcsi erőink céljaitos fejlesztésével óhajtatásaink mind könnyen ölthetnének testet. E röpirat vége azzal az érdekes leplezéssel szolgál, hogy miniszterelnökünk mindez ideig még nem ismerkedhetett meg a magyar trón leendő örökösével. A díszesen kiállított füzett tiszteletpéldányként küldetett meg az érdeklődőknek.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása)

Különösen azon magfélének volt nagy kereslete, melyek a bearatott gabona földbe bevetésére (tarlóba) használtattak, tavaszkor bő takarmány termést szolgáltatásnak. Ezen magvakból ugyan nem nagyok a készletek, de a szükséglet fedezésére feltehetőleg elegendők lesznek. Ilyen helyzetnél, vagyis egyrészt a szükségletet, másrészt a korlátolt készleteket szem előtt tartva, a bentjegyzett magvak irányzata szilárd — biborherét kivéve — melynek ára jelentékenyen esökkent. Mindezekből kifolyólag különös nagy érdeklődés mutatkozik muharmag, pohánka, paprikaköles

mustármag, biborhere, lófogú tengeri, és tarlórépamag iránt.

Jegyzések nyersáruért 50 kgként Budapestben.

Őszi borsó	8 kor.
Őszi búkköny	14 "
Muharmag	9 1/2 "
Czukorezirok	9 "
Pohánka (hajdani)	9 "
Paprika köles	8 1/2 "
Mustármag	12 "
Bibor here	16 18 "
Lófogú tengeri	10 "
Csibehúr (spergula)	11 "
Tarlórépamag	44-50 "

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

KEMÉNY JÁNOS.

Kiadói-Nyomda, Nkikindán. Telefon. sz. 15.

Hirdetések.

5546/1904 végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

A nagyikindai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyikindai kerületi első takarékpénztár nagyikindai cég végrehajtónak Leity Péter bocsári lakos végrehajtást szenvedett elleni 500 korona tőke és jár. egy a csatlakoztatott Telecski szül. Leity Miléva nagyikindai lakos 200 korona tőke s jár. és dr. Hochstrasser János ügyvéd mint a takarékpénztár elöljárója iránti ügyében a nagyikindai kir. törvényszék területén levő a bocsári 570 számú telekjében A. I. 2. 3 sor 1305/a, 1483/a hrzi szám alatt felvett szántóföldek és A. I. 6 sor 71-72/b/2 hrzi 126/a ö. i. szám alatt foglalt ház és beltelek együttesen 2674 korona kikiáltási árban, és pedig az ingatlan felére özv. Leity Szávané szül. Franczuszki Krisztina javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog fenntartása mellett Bocsar község házában 1804 évi augusztus hó 6-ik napjának d. e. 10 órájakor birói végrehajtási árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 % -at készpénzben vagy óvadékpénzesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Nagyikindán a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1903 évi május hó 20-én.

Kapusztyák. kir. tszékibíró.

7151 szám tkv. 1904.

Utóajánlati árverési hirdetmény

A nagyikindai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schlesinger Berthold és társa budapesti cég végrehajtónak dr. Ruzsits György nagyikindai ügyvéd végrehajtást szenvedett elleni 3000 kor. tőke s jár. egy a csatlakozott közigazgatási bank rt. nagyikindai cégnek 600 frt. és 6000 korona s jár. a nagyikindai kerületi első takarékpénztárnak 2800 kor. s jár. a pesti magyar kereskedelmi banknak 4000 s jár. br. Staudach Adolfnak 1000 s jár. Gyurkovics Sándor örökösök lakosnak 100 korona s jár. a nagyikinda népbank felszámolás alatt álló cégnek 1200 korona, 1000 korona, 2000, és 2090 koronára s jár. kielégítése miatti ügyében a területén levő s a nagyikindai 3326 szjtkvben A kereset 1 sor 1068 hrzisz. alatt felvett 460 négyzetöl területű szőlőkert 310 korona s a nagyikindai 9541 szjtkvben A kereset

1 sor 12117/b/1 hrzi szám alatt felvett 1000 négyzetöl területű szántó a C. 1-3 alatti tehertétel fentertásával 409 korona, kikiáltási árban a beadott utóajánlat folytán ezen kir. törvényszék árverési termében 1904 évi augusztus hó 17-én napjának d. e. 11 órájakor újabb birói végrehajtási árverés alá fog bocsájtani azzal, hogy az ingatlan az utóajánlattevő által beígért 143 korona és illetve 220 koronán alul nem fog eladatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% -át készpénzben vagy óvadékpénzes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismerényt átszolgáltatni.

Nagyikindán a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1904. évi július hó 7-én.

Aláírás olvashatatlán.
kir. trvszéki bíró.

2658/1904. tkvi sz.

Újabb árverési hirdetmény.

A billédi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Billédi Hitelszövetkezet mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja végrehajtónak Volk Lajos billédi lakos végrehajtást szenvedett elleni 1300 korona tőke és jár. kielégítése miatti ügyében a nagyikindai kir. törvényszékhez tartozó billédi kir. járásbíró területén levő a billédi 678. sz. tkjvben 605/a/1-606/a hr. sz. alatt felvett és Volk Lajos és neje Katalin neven álló ház és belsőség az 1881. évi LX. t. cz. 156 §-a értelmében egészben a Volk sz. Kuhn Katalin által beadott utóajánlata folytán ezen telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében 1904. évi Augusztus hó 8 napján d. e. 10 órákor újabb birói végrehajtási árverés alá fog bocsájtani azzal, hogy az ingatlan az utóajánlattevő által beígért 1601 koronán alul el adatni nem fog.

Az árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. tkvi hatóságnál és a községi elöljáróságnál megtekinthetők. Billéden 1904. évi június hó 28 napján

Hauzinger.
kir. eljárás bíró.

5545 szám tkvi 1904.

Arverési hirdetmény.

A nagyikindai kir. trszék. mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy a nagyikindai ker. takarékpénztár nagyikindai cég végrehajtónak Leity Péter (Petár) bocsári lakos végrehajtást szenvedett elleni 800 kor. tőke és jár. egy a csatlakozott Krishaber és Schlesinger budapesti cég 96 kor. s jár. és Telecski szül. Leity Miléva nagyikindai lakos 200 kor. tőke s járulékaiból álló követelések kielégítése iránti ügyében a nagyikindai kir. törvényszék területén levő s a bocsári 39 számú telekjében A I 1642 és 1830 hrzi szám a. foglalt szántóföldekből Leity Péter végrehajtást szenvedett ez idő szerint illető 31/80 részre 955 kor. kikiáltási árban Bocsar község házában 1904 évi augusztus hó 6-ik napjának d. e. 10 órájakor birói végrehajtási árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% -át készpénzben vagy óvadékpénzes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismerényt átszolgáltatni.

Nagyikindán a kir. trszék. mint tkvi. hatóságnál 1904. évi május hó 20-án.

Kapusztyák
kir. trszéki bíró.

